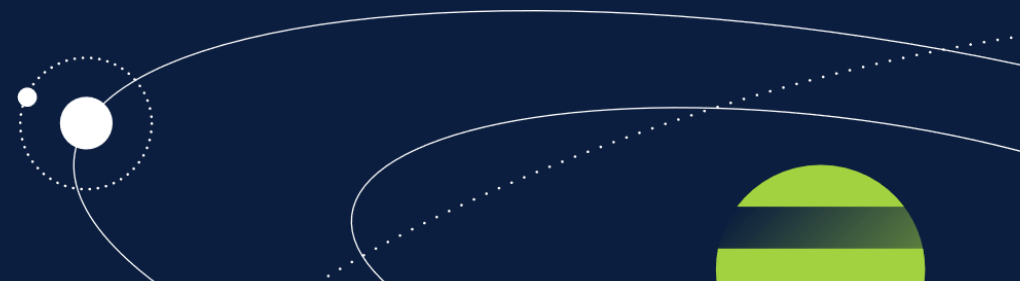

Viešųjų pirkimų savaitinis naujienlaiškis

2023 m. kovo 13 – balandžio 21 d.
11 – 15 metų savaitės

Turinys

1. Savaitės komentaras
2. Teisės aktų pakeitimai
3. Institucijų aktualijos
4. Teismų praktika

Savaitės komentaras

11 – 15-ąją metų savaites turime nemažai nutarčių, susijusių su procesiniais viešųjų pirkimų bylų nagrinėjimo aspektais. Lietuvos apeliacinis teismas nurodė, kada dėl privalomos išankstinės ginčo nagrinėjimo tvarkos nesilaikymo byla vis tiek privalo būti nagrinėjama iš esmės, o kada dėl tokios tvarkos nesilaikymo tiekėjo ieškinys atsisakomas priimti. Be to, teismas pasisakė ir dėl galimų taikyti LAP tais atvejais, kai tiekėjas reiškia ieškinį dėl jo ir PO sudarytos sutarties nutraukimo.

Turime ir naujai suformuotą teismų praktiką dėl nepagrįsto praturtėjimo instituto taikymo viešųjų pirkimų teisiniuose santykiuose. COVID-19 pandemijai valdyti reikalingų priemonių, paslaugų pirkimai vyko chaotiškai, dažnai ir neatidžiai, prioriteta suteikiant kuo greitesniam prekių / paslaugų įsigijimui. Tokių veiksmų padarinius matome šiandien – PO tenka neigiamos pasekmės dėl jos klaidų neužtikrinant tinkamos viešųjų pirkimų procedūrų tvarkos.

Malonaus skaitymo!

Dr. Karolis Kačerauskas

„Ellex Valiūnas“ partneris, Viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos praktikos vadovas

[Kontaktai](#)

TEISĖS AKTŲ PAKEITIMAI

Vidaus reikalų ministerija parengė naują Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo **projektą**, kurio pagrindinis tikslas – patikslinti VPĮ 2 str. 25 d. įtvirtintą tiekėjo sampratą, kaip apimančią ir juridinio asmens, kitos organizacijos *struktūrinius padalinius*.

Taip pat šiuo pakeitimu siekiama išplėsti VPĮ 25 str. 3 d. nustatytos VPĮ taikymo išimtį, kai prekės, paslaugos ir darbai perkami užsienio valstybėse. T. y. siūloma sudaryti galimybes ne tik diplomatinėms atstovybėms ir konsulinėms įstaigoms, bet ir kitoms PO, kurios prekes, paslaugas ar darbus perka ne savo, o atstovybių, konsulinių įstaigų poreikiams, pirkimus atlikti vadovaujantis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintomis tokių pirkimų tvarkos apraše nustatytais taisyklėmis.

INSTITUCIJŲ AKTUALIJOS

1. **VPT atkreipia** dėmesį ir dalinasi savo įžvalgomis apie tai, jog atliekant supaprastintą pirkimą skelbiamų derybų būdu, vadovaujantis komunalinio sektoriaus PJ nuostatomis, galima praleisti paraiškų teikimo etapą ir leidžiama visiems tiekėjams teikti pirminius pasiūlymus.
2. **VPT: kviečia** naudotis nauju žaliųjų pirkimų stebėsenos įrankiu. Šio įrankio tikslas – patogiau ir paprasčiau surasti informaciją apie žaliuosiuose pirkimuose nustatytus aplinkosauginius reikalavimus, analizuoti jų pavyzdžius ir žaliųjų pirkimų duomenis.
3. **VPT dalinasi** viešinimo ir informavimo paslaugų pirkimų, atliktų 2020-2021 m., apžvalga ir atnaujintais 2010-2022 m. atvirais sutarčių duomenimis.
4. **VPT kviečia** susipažinti su parengtu vidaus sandorių sudarymo gairių projektu.

TEISMŲ PRAKTIKA

1. Lietuvos apeliacinis teismas: kai tiekėjas objektyviai negali pasinaudoti ikiteismine ginčų nagrinėjimo tvarka, teismas turi nagrinėti bylą iš esmės (UAB „Procordis“ v. VšĮ „Active Vilnius“, UAB „Paramedica Lietuva“, 2023-03-09)

PO vykdė mažos vertės pirkimą, kurio procedūrų metu nebuvo privaloma taikyti atidėjimo termino. Atitinkamai, gavusi tiekėjo pretenziją jau po to, kai buvo sudaryta sutartis, PO atsisakė tokią pretenziją nagrinėti. Pirmosios instancijos teismui nustačius šias aplinkybes, teismas bylą nutraukė, nurodydamas, jog PO pagrįstai atsisakė nagrinėti tiekėjo pretenziją, o tai reiškia, kad teisme negali būti nagrinėjama ir byla, iškelta dėl tų aplinkybių, kurios nurodytos pretenzijoje.

Apeliacinės instancijos teismas tokią nutartį panaikino ir nurodė, kad tokiais atvejais, kaip šis, byla negali būti nutraukta, o ginčas turėtų būti nagrinėjamas iš esmės. Šias išvadas teismas grindė veiksmingos teisinės gynybos užtikrinimo poreikiu. Pasak teismo, aplinkybės, kad PO neprivalėjo taikyti atidėjimo termino ir, atitinkamai, neturėjo nagrinėti po pirkimo sutarties sudarymo tiekėjo pateiktos pretenzijos, sudaro pagrindą ne nutraukti bylą, bet nagrinėti bylą iš esmės, kadangi tiekėjas šiuo atveju objektyviai neturėjo galimybės pasinaudoti ikiteismine ginčų nagrinėjimo tvarka.

Teismas taip pat nurodė, jog teismai, sprenddami viešųjų pirkimų ginčus, materialiosios ir proceso teisės normas *ex officio* aiškina ir taiko taip, kad tiekėjui būtų leista efektyviai įgyvendinti teisę į pažeistų teisių gynybą.

Apeliacinio teismo nutartį skaitykite [čia](#).

TEISMŲ PRAKTIKA

2. Lietuvos apeliacinis teismas: tiekėjui nesilaikant reikalavimų dėl privalomos išankstinės ginčo nagrinėjimo tvarkos, teismas tokį tiekėjo ieškinį turėtų atsisakyti priimti (A.C. *individuali įmonė v. Vilniaus Tuskulėnų gimnazija, UAB „Lemanda“*, 2023-03-16)

Iš pirkimo pašalintas tiekėjas kreipėsi į teismą, prašydamas pripažinti niekine ir negaliojančia PO ir trečiojo asmens supaprastintų skelbiamų derybų būdu sudarytą maitinimo paslaugų sutartį. Pasak tiekėjo, trečiojo asmens pateiktas pasiūlymas neatitiko pirkimo dokumentų reikalavimų, keliamų pirkimo objektui, todėl turėjo būti atmestas. Pirmosios instancijos teismas šį tiekėjo ieškinį atsisakė priimti CPK 137 str. 2 d. 1 p. pagrindu, t. y. dėl to, kad ginčas nenagrinėtinas teisme civilinio proceso tvarka. Apeliacinės instancijos su tokia išvada sutiko.

Konkrečiai, apeliacinės instancijos teismas nurodė, jog nėra duomenų, kad tiekėjas būtų pateikęs pretenziją dėl PO sprendimo pripažinti trečiojo asmens pasiūlymą pirkimo laimėtoju, taip pat, kad būtų teikęs pretenziją dėl sudarytos pirkimo sutarties. Pasak teismo, nors viešieji pirkimai yra susiję su viešuoju interesu, tačiau šis interesas neturėtų būti suabsoliutinamas ir aiškinamas taip, jog šalys, nesilaikydamos CPK bei VPĮ reikalavimų dėl privalomos išankstinės ginčų sprendimų ne teisme tvarkos, galėtų reikšti ieškinį teismui ir tikėtis, kad jų teisės besąlygiškai bus ginamos. Nutartimi taip pat priminta tiekėjų pareiga elgtis apdairiai.

Apeliacinio teismo nutartį skaitykite [čia](#).

TEISMŲ PRAKTIKA

3. Lietuvos apeliacinis teismas: tiekėjui faktiškai suteikus paslaugas, tačiau dėl PO veiksmų nesudarius viešojo pirkimo sutarties, PO turi atlyginti tiekėjo patirtus nuostolius vadovaujantis nepagrįsto praturtėjimo instituto taisyklėmis (UAB „IT sprendimai sėkmei“ v. Nacionalinis visuomenės sveikatos centras, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Lietuvos Respublikos Vyriausybė, 2023-03-16)

Byloje kilo ginčas dėl programėlės mobiliesiems telefonams „Karantinas“ sukūrimo paslaugų viešojo pirkimo. Kaip nustatyta byloje, tiekėjas ir PO intensyviai bendradarbiavo dėl šios programėlės sukūrimo, sprendė klausimus dėl programėlės dizaino ir funkcionalumo, taip pat dėl apmokėjimo už paslaugas. Visu šiuo laikotarpiu tiekėjas pagal PO pateiktus ir nuolat pildytus reikalavimus kūrė programėlę. Nepaisant to, PO nutraukė pirkimo procedūras, taip ir neatsiskaičiusi su tiekėju už sukurtą ir perduotą naudoti programėlę. Pasak PO, tarp šalių susiklostę teisiniai santykiai gali būti laikomi tik rinkos konsultacijos pradžia, bet ne viešojo pirkimo sutarties vykdymu, todėl ji už programėlės sukūrimo paslaugas atsisakė mokėti. Abiejų instancijų teismai šiuo atveju palaikė tiekėją.

Pirma, apeliacinės instancijos teismas nurodė, jog vien tai, kad šalių santykiai kyla iš viešųjų pirkimų, nepaneigia nepagrįsto praturtėjimo instituto taikymo galimybės. Atitinkamai, net ir susitarimus, kurie buvo sudaryti pažeidžiant VPĮ imperatyvus dėl tokių sandorių sudarymo tvarkos ir formos, pripažinus niekiniais, turi būti užtikrintos paslaugas faktiškai teikusio asmens teisės taikant nepagrįsto praturtėjimo institutą.

TEISMŲ PRAKTIKA

Antra, nutartimi pripažinta, kad neskelbiamų derybų neatitiktis VPI nustatytiems procedūros tvarkos reikalavimams nepaneigia tarp šalių faktiškai įvykusių neskelbiamų derybų fakto, taip pat nepaneigia paslaugas teikusio asmens teisės į teisminę gynybą. Teismas priminė, jog pasekmių, kylančių netinkamai organizuojant, vykdančią ir užbaigiant viešųjų pirkimų procedūras bei įforminant jų rezultatus, rizika tenka PO. Šioje byloje buvo nustatyta, kad nors tiekėjas ne kartą komunikavo su PO dėl sutarties pasirašymo, PO delsė tinkamai įforminti pirkimo rezultatus ir galiausiai to visai nepadarė. Tačiau šiuo atveju nustatytos aplinkybės leido teismui padaryti išvadą, kad šalys susitarė dėl esminių sutarties sąlygų – sutarties dalyko ir kainos.

Teismas taip pat atkreipė dėmesį, jog PO galėjo sutartį pasirašyti ir po to, kai ji buvo pradėta vykdyti. Pasak teismo, COVID-19 ligos pandemijos Lietuvoje paskelbto karantino metu dėl ekstremalios situacijos viešuosiuose pirkimuose buvo toleruotinas ir sutarties pasirašymo momentas po to, kai sutarties šalys jau pradėjo ją vykdyti (įvykdė), nes prioritetas šalyje ir visame pasaulyje susiklosčiusiomis ypatingomis sąlygomis buvo teikiamas ne sutarties įforminimui, o skubiam sutarties vykdymui.

Trečia, galiausiai teismas nurodė, kad tais atvejais, kai pripažįstama niekine viešojo pirkimo sutartis, pagal kurią faktinis paslaugų teikimas jau yra įvykęs ir restitucija natūra yra negalima, atlyginimo dydis už suteiktas paslaugas negali būti nustatomas pagal negaliojančios sutarties sąlygas, o PO nepagrįsto sutaupymo vertė apskaičiuotina pagal analogiško sandorio vertės kriterijų ar kitus teisingumo atlyginimo metodus. Atsižvelgiant į tai, teismas šioje byloje tiekėjui priteistiną sumą nustatė įvertinęs kitų potencialių tiekėjų programėlės paslaugos rinkos kainos vidurkį, taip pat byloje pateiktas eksperto išvadas ir tiekėjo faktiškai programėlės kūrimui praleistas valandas.

Apeliacinio teismo nutartį skaitykite [čia](#).

TEISMŲ PRAKTIKA

4. Lietuvos apeliacinis teismas: tiekėjas turi atlyginti nuostolius, patirtus dėl viešojo pirkimo byloje taikytų LAP (Kauno miesto savivaldybės administracija v. UAB „HSC Baltic“, 2023-03-16)

Lietuvos apeliaciniame teisme turime Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutarties, kurią pristatėme ankstesniame naujienlaiškyje, dėl nuostolių, patirtų dėl viešojo pirkimo byloje taikytų LAP (e3K-3-68-378/2023), tęsinį. Po kasacinio teismo nutarties, kuria byla gražinta iš naujo nagrinėti, apeliacinės instancijos teismas vertino priežastinį ryšį ir žalą, kaip tiekėjo civilinės atsakomybės sąlygas.

Sprendime konstatuota, kad tiek priežastinis ryšys, tiek žala byloje PO buvo įrodytos. Svarbios aplinkybės šiai išvadai buvo tai, jog bylos įrodymai leido spręsti labiau tikėtina, kad sudarius rangos sutartį numatytą dieną (t. y. nesant pritaikytų LAP), darbų būtų buvę atlikta bent tiek, kad PO būtų galėjusi panaudoti visas valstybės skirtos dotacijos lėšas.

Teismas taip pat vertino, jog nors pirkimo dokumentuose nebuvo nurodytos aplinkybės, susijusios su poreikiu per tam tikrą terminą panaudoti dotaciją (skelbiant pirkimą dotacija dar nebuvo suteikta), tačiau atsakovė, būdama verslininkė ir turėdama patirties viešųjų pirkimų ginčiuose, be kita ko, atstovaujama profesionalių teisininkų, galėjo ir turėjo numatyti atitinkamas rizikas, t. y. kad viešųjų pirkimo procedūrų jos iniciatyva sustabdymas, labiau tikėtina, lems PO neigiamų padarinių atsiradimą. Dėl PO galimai kilsiančios žalos atsakovei buvo žinoma ir iš viešųjų pirkimų byloje PO teiktų procesinių dokumentų, kuriuose pastaroji ne kartą nurodė jai galinčius atsirasti neigiamus padarinius.

Apeliacinio teismo nutartį skaitykite [čia](#).

TEISMŲ PRAKTIKA

5. Lietuvos apeliacinis teismas: reiškiant reikalavimą dėl viešojo pirkimo sutarties nutraukimo, LAP, kuriomis sustabdomas tokios sutarties vykdymas, taikymas nėra galimas (UAB „Sweco Lietuva“ v. Molėtų rajono savivaldybės administracija, 2023-03-23)

Tiekėjas kreipėsi su ieškiniu į teismą, prašydamas nutraukti jo ir PO sudarytą viešojo pirkimo sutartį tiekėjo nurodomomis sąlygomis bei šio reikalavimo užtikrinimui taikyti LAP – sustabdyti ginčo sutarties vykdymą.

Tiek pirmosios, tiek apeliacinės instancijos teismai nustatė, kad tiekėjas prašymu dėl LAP taikymo siekia iš esmės tokio paties rezultato, kaip ir patenkinus jo ieškinį – viešojo pirkimo sutarties nevykdymo. Visgi LAP paskirtis yra užtikrinti teismo sprendimo įvykdymą, jeigu ieškinys būtų patenkinamas, o ne išspręsti ginčą, todėl LAP ir ieškinio reikalavimų sutapimas nėra galimas (išskyrus atvejus, kai reiškiamas prevencinis ieškinys). Atitinkamai, teismas sprendė, kad LAP taikymas šioje byloje yra nesuderinamas su jų taikymo paskirtimi ir proporcingumo bei ekonomiškumo reikalavimais.

Apeliacinio teismo nutartį skaitykite [čia](#).

TEISMŲ PRAKTIKA

6. Lietuvos Aukščiausias Teismas: priežastinis ryšys kaip civilinės atsakomybės sąlyga (UAB „Autovelda“ v. Širvintų rajono savivaldybė, 2023-04-04)

Atsakovė nutraukė su ieškove sudarytą koncesijos sutartį bei perėmė koncesijos objektą – autobusų parką. Ieškovė kreipėsi į teismą reikalaudama priteisti nuostolius, patirtus dėl to, kad Atsakovė nesilaikė koncesijos sutarties nuostatų – neperžiūrėdavo tarifų dydžių, su ieškove (autobusų parko valdytoja) nederino keleivių vežimų maršrutų tarifo, todėl nustatytas tarifas nesikeitė daug metų ir ieškovei buvo nuostolingas.

Anksčiau išnagrinėtoje byloje buvo konstatuoti atsakovės neteisėti veiksmai dėl bendradarbiavimo pareigos nevykdymo ir kaltė, kaip civilinės atsakomybės sąlygos. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (**LAT**) šioje kasacinėje byloje pasisakė dėl kitų civilinės atsakomybės sąlygų aiškinimo ir taikymo – priežastinio ryšio.

Pirma, LAT pabrėžė, kad priežastinis ryšys, kaip civilinės atsakomybės sąlyga, sutartinės verslininko civilinės atsakomybės atveju turi atitikti nuostolių numatymo kriterijų. Šis kriterijus reiškia, kad nukentėjusi šalis negali tikėtis, jog jai bus kompensuoti net ir tie praradimai, kurių sutartį pažeidusi šalis, būdama protinga ir atidi, negalėjo numatyti sutarties sudarymo metu kaip įprastų tokios sutarties pažeidimo padarinių.

TEISMŲ PRAKTIKA

Antra, Teismas atkreipė dėmesį, kad valstybė ir savivaldybės yra juridiniai asmenys, priskiriami ne prie verslininkų, o prie viešųjų juridinių asmenų, kurių tikslas – tenkinti viešuosius interesus. Kita vertus, kasacinis teismas nuosekliai aiškina, kad šių subjektų dalyvavimas civiliniuose santykiuose savaime nereiškia viešojo intereso buvimo ir neteikia pagrindo suteikti kokių nors privilegijų tokiam santykio dalyviui, t. y. valstybė ir savivaldybės civiliniuose santykiuose veikia lygiais pagrindais. LAT pabrėžė, kad tokios praktikos neatitiktų situacija, kai, sprendžiant dėl priežastinio ryšio nustatymo ginče dėl civilinės atsakomybės taikymo, savivaldybei pažeidus koncesijos sutartį, būtų netaikoma kasacinio teismo praktika dėl nuostolių numatymo kriterijaus taikymo nustatinėjant priežastinį ryšį, kaip civilinės atsakomybės sąlygą.

Taigi teismas, nustatydamas neteisėtų veiksmų ir atsiradusių padarinių ryšį, turi vertinti visas aplinkybes, įskaitant ir aplinkybę, ar sutartį pažeidusi šalis galėjo numatyti nukentėjusiam asmeniui kilsiančius nuostolius.

Trečia, Teismas pažymėjo, kad koncesijos sutartimi atsakovė neįsipareigojo užtikrinti koncesininkui išimtinai pelningos veiklos, garantuojant pajamų gavimą iš koncesijos sutarties. Ieškovei perdavus valdyti ir naudoti koncesijos objektą, jo veiklos pelningumas priklauso nuo koncesininko vykdomos veiklos. Šiuo atveju ieškovei tenka pareiga pagrįsti, kad prašomi priteisti nuostoliai susidarė išimtinai dėl atsakovės neteisėtų veiksmų, o tokiems veiksams nesant vienintelė nuostolių atsiradimo priežastimi, ieškovė privalėjo įrodyti, jog atsakovės neteisėti veiksmai buvo pakankamai susiję su ieškovei galimai kilusiais neigiamais padariniais – žala.

LAT vertinimu, byloje nustatyti atsakovės neteisėti veiksmai nebuvo vienintelė ieškovės nuostolių atsiradimo priežastis, taip pat šie atsakovės neteisėti veiksmai (bendradarbiavimo pareigos pažeidimas) nėra užtektinai susiję su ieškovei kilusiais nuostoliais, todėl neegzistavo visos civilinės atsakomybės sąlygos.

LAT teismo nutartį skaitykite [čia](#).

TEISMŲ PRAKTIKA

7. Lietuvos Aukščiausias Teismas: dėl tiekėjo – ūkio subjektų grupės, veikiančios jungtinės veiklos sutarties pagrindu, įrašymo į Nepatikimų tiekėjų sąrašą (UAB „HSC Baltic“, „Mitnija“, „Montuotojas“ v. Vilniaus miesto savivaldybės administracija, 2023-04-06)

PO su tiekėju, kurį sudaro ūkio subjektų grupė, veikianči jungtinės veiklos sutarties pagrindu, sudarė rangos darbų sutartį. Vienam iš jungtinės veiklos dalyvių bankrutavus, kiti subjektai vėlavo atlikti rangos darbus, todėl PO nutraukė rangos sutartį dėl esminio pažeidimo ir nusprendė visus jungtinės veiklos narius įtraukti į Nepatikimų tiekėjų sąrašą. Pagal Lietuvos teisinį reguliavimą tiekėjų įrašymas į Nepatikimų tiekėjų sąrašą yra ne atskiras sprendimas, o kito sprendimo – vienašališkai nutraukti viešojo pirkimo sutartį – teisinis padarinys. LAT šioje byloje turėjo spręsti, ar ūkio subjektų grupės nariai turi teisę kreiptis į teismą dėl visų tiekėjų įtraukimo į Nepatikimų tiekėjų sąrašą.

LAT šiuo klausimu kreipėsi į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą (**ESTT**), kuris 2023-01-26 prejudiciniame sprendime byloje *HSC Baltic ir kiti, C-682/21* išaiškino, kad pagal ES teisę draudžiami nacionaliniai teisės aktai, nustatantys, jog nutraukus viešojo pirkimo sutartį visi jungtinės veiklos grupės nariai automatiškai įtraukiami į Nepatikimų tiekėjų sąrašą ir dėl to iš esmės laikinai negali dalyvauti naujose viešojo pirkimo procedūrose. Tokiu atveju įstatymų leidėjas turi sudaryti galimybes subjektams kreiptis į teismą dėl PO sprendimo peržiūrėjimo. PO nutraukus viešojo pirkimo sutartį, kiekvienas jungtinės veiklos narys turi teisę įrodinėti, kad trūkumai, dėl kurių buvo nutraukta sutartis, atsirado ne dėl jo elgesio ir iš jo nebuvo galima pagrįstai reikalauti daugiau, nei jis padarė tokiems trūkumams pašalinti.

TEISMŲ PRAKTIKA

Vadovaudamasis ESTT išaiškinimais, LAT Byloje pabrėžė kelis aspektus.

Pirma, LAT konstatavo, kad sprendimas dėl ieškovių, kaip tiekėją sudarančių ūkio subjektų grupės narių, veikiančių jungtinės veiklos pagrindu, įrašymo į Nepatikimų teikėjų sąrašą (nors faktinis įrašymas ir atliktas po apeliacinės instancijos teismo procesinio sprendimo įsiteisėjimo, teismui patvirtinus perkančiosios organizacijos vienašališko pirkimo sutarties dėl esminio pažeidimo nutraukimo teisėtumą) vertintinas kaip PO sprendimas, kuriam taikoma teisminė kontrolė, todėl jo teisėtumą kiekviena ūkio subjektų grupės narė turi teisę ginčyti.

Antra, Teismas pabrėžė, kad PO vienašališkai nutraukus pirkimo sutartį dėl tiekėjo, kurį sudaro ūkio subjektų grupė, atlikto esminio pirkimo sutarties pažeidimo, negalimas ūkio subjektų grupės narių automatinis įtraukimas į Nepatikimų tiekėjų sąrašą. Prieš įtraukiant į Nepatikimų tiekėjų sąrašą ūkio subjektų grupės narius, turi būti atliktas individualus kiekvieno grupės nario elgesio vertinimas, sudarant galimybę kiekvienam nariui pateikti paaiškinimus, įrodymus, pagrindžiančius, kad ne dėl jo elgesio buvo padarytas sutarties esminis pažeidimas, kuris nulėmė teisėtą PO sprendimą nutraukti pirkimo sutartį. Atitinkamai LAT konstatavo, kad Lietuvos teisinis reguliavimas, įtvirtinantis iš esmės automatinį tiekėją sudarančių ūkio subjektų grupės narių (jungtinės veiklos partnerių) įtraukimą į Nepatikimų tiekėjų sąrašą, nevertinant kiekvieno nario (partnerio) elgesio konkrečiai, yra ydingas ir neatitinkantis ES teisės.

LAT nutartį skaitykite [čia](#).

TEISMŲ PRAKTIKA

8. Lietuvos Aukščiausias Teismas: dėl atsakomybės už VPĮ reikalavimų dėl viešojo pirkimo sutarties keitimo nesilaikymą (UAB „New Trip“ v. Gynybos resursų agentūra prie Krašto apsaugos ministerijos, 2023-04-06)

Tiekėja ir PO sudarė viešąją prekių (konteinerių), paslaugų (tinklų projektavimo) ir darbų (tinklų, statinių ir sklypo sutvarkymo darbų) sutartį. Pradėjus vykdyti sutartį PO pareikalavo, kad pristatomos prekės būtų traktuojamos kaip ypatingas statinys, kurio statyba būtų vykdoma vadovaujantis statybos techninių reglamentų reikalavimais. Tiekėja darbus įvykdė pagal PO reikalavimus ir vėliau pareikalavo nuostolių, patirtų dėl papildomų darbų, atlyginimo, tačiau PO atsisakė vykdyti reikalavimą.

PO kasaciniame skunde neginčijo, kad viešojo pirkimo sutartis buvo pakeista nesilaikant VPĮ įtvirtintų sutarties keitimo reikalavimų, įtraukiant į ją papildomus darbus. Tačiau PO nesutiko su teismų išvada, kad VPĮ reikalavimų nesilaikymo padariniai turi tekti tik PO.

LAT iš esmės sutiko su kasaciniu skundu ir pabrėžė, kad paaiškėjus papildomų darbų poreikiui, abi viešojo pirkimo šalys turi teisę inicijuoti galiojančios sutarties pakeitimą, todėl, sprendžiant dėl PO atsakomybės, turi būti įvertinti ir tiekėjos veiksmai.

Šiuo atveju tiekėja, sužinojusi PO reikalavimą atlikti papildomus darbus, ir nesant bendro sutarimo dėl sutarties keitimo, įstatymo nustatyta tvarka nesikreipė į teismą dėl sutarties keitimo. Atitinkamai tiekėjos pasirinkimas tęsti darbus, nors ir pažeidžiant VPĮ reikalavimus, ir nesikreipti į teismą, kad būtų išspręstas šalių ginčas dėl atsakovės reikalavimų kvalifikavimo kaip įeinančių į sutarties objektą ir (ar) kainą ar kaip papildomų darbų, dėl kurių turėtų būti sudaromas sutarties pakeitimas, Teismui leido padaryti išvadą, jog ieškovė veikė ir savo rizika, todėl atitinkamai jai atlygintini nuostoliai yra mažintini 50 proc.

LAT nutartį skaitykite [čia](#).

Viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos praktika

Patikimos rekomendacijos visais viešųjų
pirkimų proceso klausimais.

[Susipažinkite su komanda](#)

Plačiau apie „Ellex Valiunas“ – ellex.legal/lt

